

המלכודת שבסטריאוטיפים

"יש בי רתיעה מסטריאוטיפים. מהדבקת תוויות. לכן אומר: כנגד ארבעה בנים שיש בכל בן, ארבעה קולות שיש בכל אישיות – דיברה תורה. בכל בן יש את החכם שבו, הרשע, הטיפש ושאינו יודע לשאול. צירוף מיוחד של קולות ומרכיבים מונח ביסוד כל אחד מאיתנו. ויש, כך אני מאמין, בכוח המעשה החינוכי לשנות את המאזן הפנימי שבינהם."

יריב בן אהרון, סופר

מטרות :

- לזהות את הנטייה שלנו לתייג אנשים
- לראות את הרבגוניות הקיימת בכל אחד ואחד מאיתנו.

חומרים :

- סט קלפים – 1 לכל קבוצה
- לוח "ארבעת הבנים" לכל קבוצה
- כלי כתיבה

מהלך הפעילות

- נחלק את המשתתפים לקבוצות של כ-4 משתתפים בכל קבוצה. כל קבוצה תשב סביב שולחן ותקבל סט קלפים, לוח וכלי כתיבה.
- כל קבוצה תתבקש לפרוש את הקלפים, לקרוא ולדון יחדיו כיצד לחלק אותם, בין ארבעת הבנים. נאמר כי לאחר חלוקת הקלפים הקיימים, ניתן להוסיף ולכתוב עייג הלוח היגדים נוספים.
- כל קבוצה תציג את החלוקה שלה ותספר כיצד הגיעה דווקא לחלוקה זו.
- נבקש מהמשתתפים להניח את הלוח בצד, לטרוף את הקלפים ולחלק אותם בין חברי הקבוצה.

כל משתתף יניח במרכז השולחן קלף אחד באופן אקראי.
נבקש מכל קבוצה לבחון את ה"דמות" שהתקבלה. האם ייתכן כי בדמות
אחת יתקיימו כל התכונות המוצגות בכפיפה אחת?
נבקש לשלוף קלף נוסף ולראות איזה דמות התקבלה הפעם.
(ה) נשוב ונבקש מכל קבוצה להציג את אחת הדמויות שהתקבלה על שולחנם.

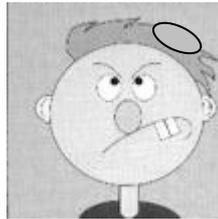
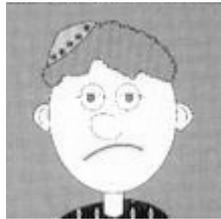
נדון במליאה בנקודות הבאות:

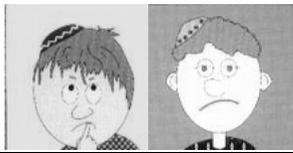
- האם קיים צירוף שהוא בלתי אפשרי?
- האם מספר הצירופים מוגבל?
- האם ייתכן שנמצא באותו האדם התנהגויות שמבטאות רוע וחכמה בכפיפה אחת?
- האם תכונה מסוימת תבוא לידי ביטוי בכל זמן ומצב? מול כל אדם?
- האם ייתכן כי במפגשים השונים בחיינו יבואו לידי ביטוי התנהגויות שונות?

לסיכום:

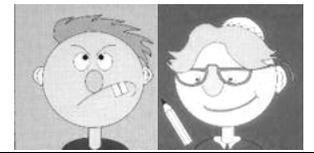
אנו נוטים לעיתים לראות אדם כמקשה אחת ולתייג אותו כ"רשע" "תם" "טיפש" "עצלן" וכד'.

בכך אנו נחסמים מלראות תכונות והתנהגויות נוספות שאינן שייכות לכותרת שהועדנו לו.
האדם הוא צירוף מיוחד ומגוון של תכונות, איכויות, קולות ומרכיבים הבאים לידי ביטוי באופנים שונים במהלך חייו.

ארבעת הבנים

טא'ינו יודע לטאול

תם

רעע

תכם

חושש
שילעגו לו

עוזר
לכולם

לועג
לחולשות של
אחרים

שוקל
בקפידה את
כל צעדיו

ישנם נושאים
רבים שאינו
בקיא בהם

בוהה במשהו
במשך זמן
רב

מרבה
להרים
ידיים

רואה את
הנולד

נמנע
מלהשתתף
בדיונים
בכתה

מוותר על
התור שלו

לא
מפרגן
לחבריו

מאמין
בעצמו

לא מאמין
בעצמו

לא מבין
כשמתחכמים
איתו

מרמה את
חבריו
למשחק

עוזר לחבריו
בהכנת
שיעורי בית

עושה דברים
מבלי לחשוב

חסר
ביטחון

לוקח חפצים
ללא רשות

איש שיחה
מרתק ומעניין

מתנשא
על אחרים

מחבל
בפעילויות
חברתיות

חושב
שכולם
טובים

מתקשה
בקבלת
החלטות

מרבה לקרוא
ולהעשיר
עצמו בידע

גורר חברים
למעשים
שליליים

מאמין
לכל דבר

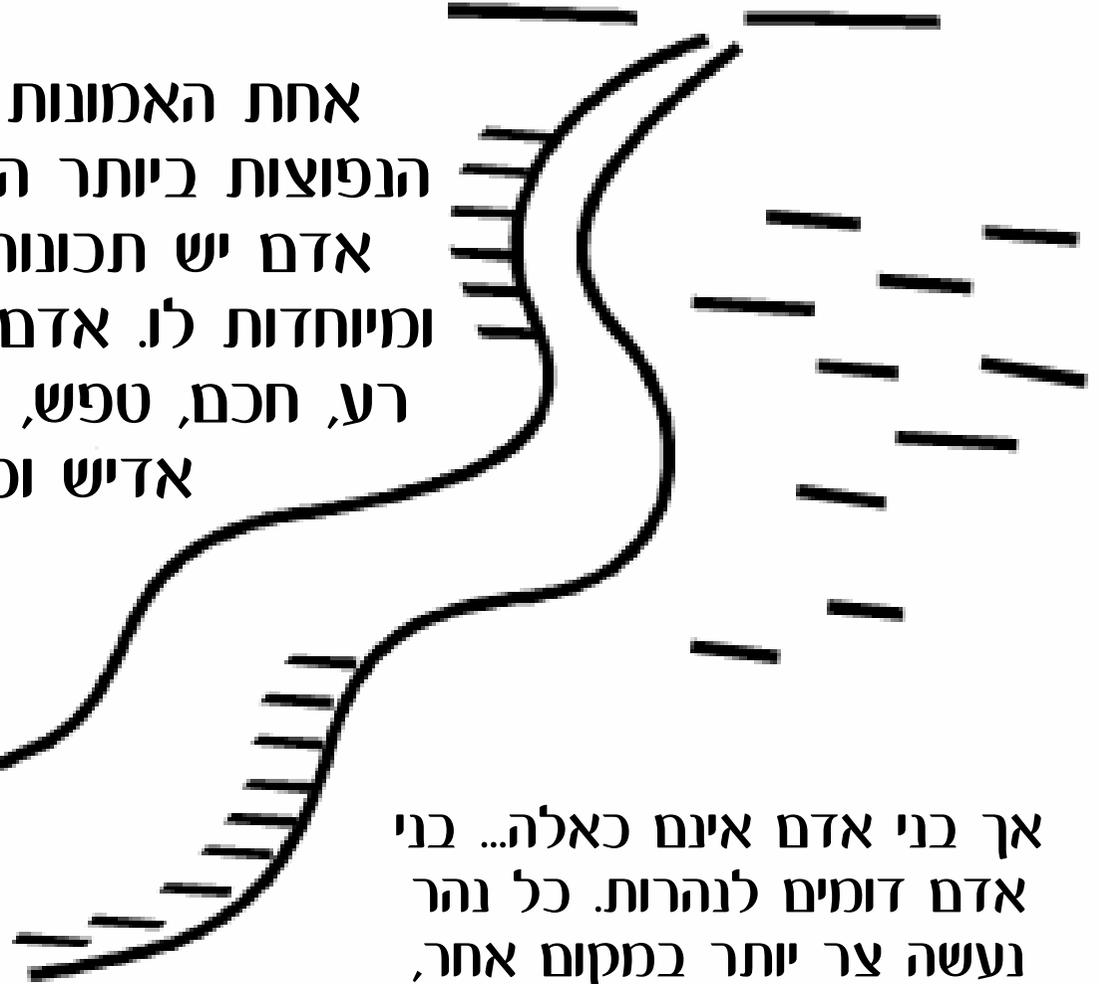
מהסס לענות
כששואלים
אותו

אדם הנהר

מאת טולסטוי

אחת האמונות הטפלות
הנפוצות ביותר היא זו שלכל
אדם יש תכונות קבועות
ומיוחדות לו. אדם זה טוב, זה
רע, חכם, טפש, מלא מרץ,
אדיש וכו'.

כל אחד נושא בתוכו גרעין של
תכונה אנושית. לפעמים
מתגלה האחת, לעיתים –
השניה. ובן האדם לעיתים
קרובות אינו דומה לעצמו
למרות היותו אותו אדם.

אך בני אדם אינם כאלה... בני
אדם דומים לנהרות. כל נהר
נעשה צר יותר במקום אחר,
איטי יותר כאן, רחב יותר שם.
לעיתים מימיו צלולים, לעיתים –
קרים לעיתים עכורים, לעיתים
חמים. כך גם בני אדם.